

TORJUM PARGO UÁŽŽUM IPS-PAARGONVALMIM KVALITEETKRITEREH

Peividum 11.3.2021

Árvuštállee:

Päikki:

Peivimeeri:

Olesčuággáh:

Raavâ: Árvuštâl kvaliteetkriterij tievvâm kojâdâlmij, aiccâm já äššigâspargo kyeskee haaldâtlâš dokumentaatio vuáđuld. Piirâst oovtâ čyegismere jyehi kriiteer puotâ.

Kritereh

Čuággáh

PALVÂLUS PARGOVIEHÂ

1. Äššigâsmeeri: Paargonvälmeijein láá individuaallâš äššigâsmereh. Stuárráamus äššigâsmeeri váldutoimâlâš paargonvälmeijest lii 20 äššigâssâd.

1= Koskâvuotâloho 41 äššigâssâd teikkâ eenâb oovtâ pargovälmeijest.

2= Koskâvuotâloho 31 - 40 äššigâssâd oovtâ paargonvälmeijest.

3= Koskâvuotâloho 26 - 30 äššigâssâd oovtâ paargonvälmeijest.

4= Koskâvuotâloho 21 - 25 äššigâssâd oovtâ paargonvälmeijest.

5= Koskâvuotâloho enâmustáá 20 äššigâssâd oovtâ paargonvälmeijest.

2. Tiäddu paargonvalmiimist: Paargonvälmeijeeh pargeh tuše paargonvalmim.

1= Paargonvälmeijeeh pargeh paargonvalmim ucceeb ko 60 %:d pargoääigist.

2= Paargonvälmeijeeh pargeh paargonvalmim 60 – 74 %:d pargoääigist.

3= Paargonvälmeijeeh pargeh paargonvalmim 75 – 89 %:d pargoääigist.

4= Paargonvälmeijeeh pargeh paargonvalmim 90 – 95 %:d pargoääigist.

5= Paargonvälmeijeeh pargeh paargonvalmim ucemustáá 96 %:d pargoääigist.

3. Ubâlâš palvâlus: Jyehi paargonvälmeijeie olášut puoh paargonvalmim muddoid; 1) palvâlusân ucâlem já sooppâm äššigâsâin, 2) máátu karttim já áámmátlâš profilistem, 3) jotelis pargo uuccâm ávus pargomarkkânijn, 4) torjust sooppâm pargoadeleijein, 5) pargokoskâvuodâ paijeentollâm toorjâ sehe toorjâ pargoost já pargo ulguubeln oovtâst sosiaal- já tiervâsvuodâhuolâttâs tuáimeiguin, kiäin lii válduovdâsvástádâs, ovdil keppisub pargo uázžum torjui sirdâččem. (Huámmás: Jyehi paargonvälmeijeie ij vattuu adeliđ hiäđuid kyeskee stivrim äššigâsâidis. Stivrim hiäđoid spesiaališum pargee kuuvl lii linjáást torjum pargo uázžum IPS-paargonvalmim vuáđujurduiguin, keejâ koččamuš 12.)

PALVÂLUS ORNIM

4. Paargonvalmim já psykiatrâlâš tipšo oohtân heiviittem olášuvá juávkuporgâm peht:
Paargonvälmeijeie lágá čonâdâttâm oovtâ teikkâ kyevti psykiatrâlâš tipšojuávkun, mast/main šadda aainâs-uv 90 %:d pargovälmeijeie äššigâsmeereest.

1= pargo uázžum torjuu palvâlusâi uásild paargonvälmeijeie fäälih tuše sirdem palvâluspuovtâdeijeid teikkâ eres palvâlussâid.

2= Paargonvälmeijeiein lii ovdâsvástádâs äššigâsâin, mut pargo uázžum torjuu uásild sij sirdeh äššigâsâid eres palvâlussâid.

3= Paargonvälmeijeie olášuteh 1–3 mudo paargonvalmiimist.

4=Paargonvälmeijeie olášuteh nelji mudo paargonvalmiimist, mut iä ubâ palvâlus.

5= Paargonvälmeijeie olášuteh puoh vittâ paargonvalmim mudo (palvâlusân ucâlem já sooppâm äššigâsâin; máátu karttim já áámmátlâš profilistem; jotelis pargo uuccâm ávus pargomarkkânijn; torjust sooppâm pargoadeleijein; pargokoskâvuodâ paijeentollâm toorjâ já toorjâ pargoost já pargo ulguubeln).

1= Pargovälmeijeie lágá uáassin pargo uázžum torjuu palvâlus, mii tuáimá sierâ psykiatrâlâš tipšoost.

2= Paargonvälmeijeie lágá čonâdâttâm kuulmâ teikkâ eenâb psykiatrâlâš tipšojuávkun. TEIKKÂ Äššigâsâid palvâleh ovtâskâs psykiatrâlâš tipšo áámmátulmuuh, kiäh iä lah ornijdâttâm juávhoiđ. TEIKKÂ Paargonvälmeijeie lágá čonâdâttâm oovtâ teikkâ kyevti psykiatrâlâš tipšojuávkun, mast/main šadda ucceeb ko 50 %:d paargonvälmeijeie äššigâsmeereest.

3= Paargonvälmeijeie lágá čonâdâttâm oovtâ teikkâ kyevti psykiatrâlâš tipšojuávkun, mast/main šadda 50 - 74 %:d paargonvälmeijeie äššigâsmeereest.

4= Paargonvälmeijeie lágá čonâdâttâm oovtâ teikkâ kyevti psykiatrâlâš tipšojuávkun, mast/main šadda 75 - 89 %:d paargonvälmeijeie äššigâsmeereest.

5=Paargonvälmeijeie lágá čonâdâttâm oovtâ teikkâ kyevti psykiatrâlâš tipšojuávkun, mast/main šadda 90 - 100 %:d paargonvälmeijeie äššigâsmeereest.

5. Palvâlusâi oohâtan heiviittem olâšuvá tetis juávkuporgâm peht: Paargonvälmeijeieh uásálisteh aktiivlávt okkosâš psykiatrâlâš tipšo čuákkimáid (ij pyevti sajanpuáttid haaldâtlâš čuákkimijn), main kiedâvuššojeh ovtâskâs äššigâsâi já sii pargo uázžum mittomereh já moin taheh miärádâsâid oovtâst. Paargonvälmeijeiei toimâsajeh láá psykiatrâlâš tipšo áámmátulmúi toimâsoojij alda, teikkâ toimâsajeh láá juohhum. Psykiatrâlâš tipšo já paargonvalmim kirjiiimeh láá čuákkejum ohtsâš äššigâsvuárkán. Paargonvälmeijeieh tuárjuh psykiatrâlâš tipšujuávhu väldid huámmášumán meiddei toi ulmui pargo uázžum, kiäh láá paargonvalmim ulguubeln.

6. Ohtâsâš äššigâsah já porgâm kuávdáš oovtâstpargouásipeelijuin, kiäh tuárjuh äššigâs pargo uázžum: Paargonvälmeijeiee kárttee oovtâst äššigâssáin puoh eres kuávdáš oovtâstpargouásipeelijd, kiäh lahtâseh äššigâs pargo uázžum oovdedmân já kiäid äššigâsâst lii äššigâskoskâvuotâ, já merkkee tiäđuid äššigâstiäđoid. Paargonvälmeijeiee váldá ohtâvuotâ oovtâstpargouásipeelijd ohtsâš äššigâsâi

1 = Nollá teikkâ ohtâ kriiteer tiävá.

2= Kyehti kriiteer tievih.

3= Kulmâ kriiteer tievih.

4= Nelji kriiteer tievih.

5= Vittâ kriiteer tievih.

Juávkuporgâm peht olâšuvvee palvâlusâi oohâtansovâtem vittâ kriiteer láá:

- Paargonvälmeijeieh uásálisteh okkosâš psykiatrâlâš tipšo čuákkimáid.
- Paargonvälmeijeieh uásálisteh aktiivlávt psykiatrâlâš tipšo čuákkimáid, main taheh miärádâsâid oovtâst.
- Paargonvalmim kyeskee äššigâskirjiimeh (om. áámmátlâš proofiil, pargo uázžum vuávám, ovdánem kyeskee kirjiiimeh) láá integristum äššigâs psykiatrâlâš tipšo äššigâsvuárkán.
- Paargonvälmeijeiei toimâsajeh láá psykiatrâlâš tipšo áámmátulmúi toimâsoojij alda, teikkâ toimâsajeh láá juohhum.
- Paargonvälmeijeieh tuárjuh psykiatrâlâš tipšujuávhu väldid huámmášumán meiddei toi ulmui pargo uázžum, kiäh láá paargonvalmim ulguubeln.

1= Paargonvälmeijeiee ij karttii oovtâst äššigâssáin puoh eres oovtâstpargouásipeelijd, moh lahtâseh äššigâs pargo uázžum oovdedmân já moid äššigâsâst lii äššigâskoskâvuotâ TEIKKÄ Paargonvälmeijeiee kárttee oovtâst äššigâsâiguin puoh eres oovtâstpargouásipeelijd, moh lahtâseh äššigâs pargo uázžum oovdedmân já moid äššigâsâst lii äššigâskoskâvuotâ já kirjeet uásipeelijd äššigâstiäđoid, mut ij väaldi toid ohtâvuotâ.

2= Paargonvälmeijeiee kárttee oovtâst äššigâssáin puoh eres oovtâstpargouásipeelijd, moh lahtâseh äššigâs pargo uázžum oovdedmân já moid äššigâsâst lii äššigâskoskâvuotâ já

aaSij kiedâvuššâm várás ucemustáá ohtii mánuppaajeest. Oovtâstpargoost iäruuttuvvojeh meiddei eres äššigâsah, kiäh puávtáččii finniđ hiäđu torjum pargo uázžum paargonvalmiimist. Lasseen paargonvälmeijeje iäruť máhđuláš uđđâ uásipeelijđ, maid palvâlusâi äššigâs puávtáččij tarbâšid vâi kavnáččij saje pargoelimist já huksid táárbu mielđ uđđâ toorjâviärmáduvâid tuárjuđ äššigâs pargo uázžum. Juávhu jođetteijeje uárnee kiärduláš teivâdmijđ paargonvalmimjuávhu já tehálumos oovtâstpargouásipeelijđ kooskâst oovtâstpargo resursij já äššitobdeevuođâ ovtâstittem tiet.

kirjeet uásipeelijđ äššigâstiäđoid. Paargonvälmeijeje vâldá ohtâvuođâ oovtâstpargouásipeelijđ harviibeht ko jyehi niäljädâsive.

3= Paargonvälmeijeje kárttee oovtâst äššigâssáin puoh eres oovtâstpargouásipeelijđ, moh lahtâseh äššigâs pargo uázžum oovdedmân já moid äššigâsâst lii äššigâskoskâvuotâ já kirjeet uásipeelijđ äššigâstiäđoid. Paargonvälmeijeje vâldá ohtâvuođâ oovtâstpargouásipeelijđ ohtâsâš äššigâsâi aasij kiedâvuššâm várás ucemustáá jyehi niäljädâsive, mut harviibeht ko ohtii mánuppaajeest. Oovtâstpargoost iä kuittâg iäruuttuu eres äššigâsah, kiäh puávtáččii finniđ hiäđu torjum pargo uázžum paargonvalmiimist. Paargonvälmeijeje ij meiddei iäruť máhđuláš uđđâ uásipeelijđ, maid palvâlusâi äššigâs puávtáččij tarbâšid vâi kavnáččij saje pargoelimist.

4= Paargonvälmeijeje kárttee oovtâst äššigâssáin puoh eres oovtâstpargouásipeelijđ, moh lahtâseh äššigâs pargo uázžum oovdedmân já moid äššigâsâst lii äššigâskoskâvuotâ já kirjeet uásipeelijđ äššigâstiäđoid. Paargonvälmeijeje vâldá ohtâvuođâ oovtâstpargouásipeelijđ ohtâsâš äššigâsâi aasij kiedâvuššâm várás ucemustáá ohtii mánuppaajeest. Oovtâstpargoost iä kuittâg iäruuttuu eres äššigâsah, kiäh puávtáččii finniđ hiäđu torjum pargo uázžum paargonvalmiimist. Paargonvälmeijeje iäruť máhđuláš uđđâ uásipeelijđ, maid palvâlusâi äššigâs puávtáččij tarbâšid vâi kavnáččij saje pargoelimist já huksee táárbu mielđ uđđâ toorjâviärmáduvâid tuárjuđ äššigâs pargo uázžum.

5= Paargonvälmeijeje kárttee oovtâst äššigâssáin puoh eres kuávdáš oovtâstpargouásipeelijđ, moh lahtâseh äššigâs pargo uázžum oovdedmân já moid äššigâsâst lii äššigâskoskâvuotâ, já kirjeet uásipeelijđ äššigâstiäđoid. Paargonvälmeijeje vâldá ohtâvuođâ oovtâstpargouásipeelijđ ohtâsâš äššigâsâi aasij kiedâvuššâm várás ucemustáá ohtii mánuppaajeest. Oovtâstpargoost iäruuttuvvojeh meiddei eres äššigâsah, kiäh puávtáččii finniđ hiäđu torjum pargo uázžum paargonvalmiimist. Lasseen paargonvälmeijeje iäruť máhđuláš uđđâ uásipeelijđ, maid palvâlusâi äššigâs puávtáččij tarbâšid vâi kavnáččij saje pargoelimist já huksid táárbu mielđ uđđâ toorjâviärmáduvâid tuárjuđ äššigâs pargo uázžum. Juávhu jođetteijeje uárnee kiärduláš teivâdmijđ paargonvalmimjuávhu já tehálumos oovtâstpargouásipeelijđ kooskâst oovtâstpargo resursij já äššitobdeevuođâ ovtâstittem tiet.

7. Paargonvalmim juávkku: IPS-paargonvalmim juávhusť láá ucemustáá kyehti váldutoimâláš paargonvälmeijeje já ohtâ juávhu jođetteijeje.

1 = Paargonvälmeijejeeh iä lah ornijđâm paargonvalmim juávhoiđ.

Juávhu jođetteijee stivree okkosávt äššigâsvuálgusâš juávhu pargo, stivriimist iärutteh uđđâ toimâmvuovijd já jyehih pargosajeniävuid. Juávhu jesâneh taheh sajasâšvuodâid/išedeh nubijdis väi kiergâneh äššigâsmeerijn.

2= Paargonvälmeijein lii ohtâsâš juávhu jođetteijee, mutâ iä teivâd juávkkun. Sij iä toovâ nubijdis sajasâšvuodâid teikkâ iššeed nubijdis äššigâsmeerijn kiergânmist.

3= Paargonvälmeijein lii ohtâsâš juávhu jođetteijee já sij savâstâleh okkosávt koskânis äššigâspargoost já maneh čoodâ ovtâskâs äššigâsâi tiilijd. Sij taheh sajasâšvuodâid/išedeh nubijdis táárbu miel väi kiergâneh äššigâsmeerijn. TEIKKÂ Jis palvâlus olášuttoo piäđguiaassâmkuávlust, kost paargonvälmeijeieh pargeh eennâmtiedâlâvt sierâ paaihijn (ohtâ paargonvälmeijeie/saje), te välmeijeieh teivâdeh 2 – 3 keerdi mánuppaajeest juávhu jođetteijein káidusohtâvuodâin.

4= Ucemustáá kyehti paargonvälmeijeie já juávhu jođetteijee hámmeje paargonvalmim juávhu, mast láá 2 – 3 merikoskâsâš teivâdem mánuppaajeest. Teivâdmijn olášuteh äššigâsvuálgusâš juávhu pargo stivrim, mast iärutteh uđđâ toimâmvuovijd já jyehih pargosajeniävuid sehe maneh čoodâ ovtâskâs äššigâsâi tiilijd. Paargonvälmeijeieh taheh sajasâšvuodâid/išedeh nubijdis táárbu miel väi kiergâneh äššigâsmeerijn. TEIKKÂ Jis palvâlus olášuttoo piäđguiaassâmkuávlust, kost paargonvälmeijeieh pargeh eennâmtiedâlâvt sierâ paaihijn (ohtâ paargonvälmeijeie/saje), te välmeijeieh teivâdeh 2 – 3 keerdi mánuppaajeest juávhu jođetteijeinis persovnlâvt teikkâ káidusohtâvuodâin. Lasseen psykiatrâlâš tipšojuávhu jesâneh pyehtih táárbu miel toohâđ paargonvälmeijeie sajasâšvuodâid ovtâskâs pargoin (ovdâmerkkân jis paargonvälmeijeie lii puáccám, puáhtâ tipšopargojuávkun kullee pargee išediđ äššigâs pargocâmuš ráhtimist, jis äšši lii huápulâš).

5= IPS-paargonvalmim juávhust láá ucemustáá kyehti váldutoimâlâš paargonvälmeijeie já ohtâ juávhu jođetteijee. Juávkkun finnee okkosávt äššigâsvuálgusâš juávhu pargo stivrim, mast iärutteh uđđâ toimâmvuovijd já jyehih pargosajeniävuid. Juávhu jesâneh taheh sajasâšvuodâid/išedeh nubijdis väi kiergâneh äššigâsmeerijn.

8. Paargonvalmim juávhu jođetteijee roolâ: IPS-paargonvalmim juávhu joođet juávhu jođetteijee. Paargonvälmeijeie máttu ovdeduvvoo já pyereduvvoo puátusâid vuáđuduvvee árvuštállâm, čuávvum já stivrim vuovijguin.

1 = Nollá teikkâ ohtâ čoovdâroolâ tiävâ.

2= Kyehti čoovdâroolâ tievih.

3= Kulmâ čoovdâroolâ tievih.

4= Nelji čoovdâroolâ tievih.

5= Vittâ čoovdâroolâ tievih.

IPS-paargovalmim juávhu jođetteijee vittâ čoovdâroolah láá:

- Ohtâ váldutoimâláš juávhu jođetteijee lii ovdâsvástádâsâst enâmustáá 10 paargonválmeijest. Jis juávhu jođetteijest lii ovdâsvástádâs love paargonválmeijest, iä sust lah eres ovdâsvástádâsah. (Juávhu jođetteijee, kote stivree ucceeb ko love paargonválmeijed, puáhtá kevttiđ uási pargoäigist eres pargoid ton miel mon ennuv välmeijeeh láá. Ovdâmerkân juávhu jođetteijee, kiän ovdâsvástádâsâst láá 4 paargonválmeijee, puáhtá kevttiđ suullân pele pargoäigist eres paargon.)
- Juávhu jođetteijee olášut okkosáš paargonvalmim juávhu stivrim, mast kiedâvušeh äššigâstilálášvuodâid já iärutteh uđđâ toimâmvuovijd já ideaid, moi vuáđuld tuárjuđ äššigâs pargoelimist.
- Juávhu jođetteijee váldá ohtâvuodâ psykiatrâláš tipšojuávhu jođetteijeid vai visásmi, et palvâlusah láá heviittum oohtân, já vai čuávdá hástusijd, moh lahtâseh prosesân (moh lahtâseh om vuolgâttâsprosesân teikkâ psykiatria äššitobdei palvâlussáid siirdâččmân) já vai puáhtá sárnuđ porgâm merhâšitteevuodâ peeleeest. Juávhu jođetteijee uásálist jyehi psykiatrâláš tipšojuávhu čuákkimân jyehi niäljádâsive.
- Juávhu jođetteijee jotá manusávt taggaar paargonválmeijei fáárust pargoost, kiäh láá esken algâttâm pargoin teikkâ kiäin láá háástuh pargokuuvij oovdedmist. Ulmen lii välmeijei tááiđui nonnim. Taat olášuttoo ovdâmerkân tarkkuumáin, čuávumáin maalijd, addelmáin macâttâs máátust já uásálistmáin pargodeleijei teivâdmáid, moin ovdedeh pargokuuvijd.
- Juávhu jođetteijee čuávvu ääigitásásijd äššigâspuátusijd oovtâst paargonválmeijeiiguin já aasât mittomeerijd, moi ulmen lii palvâlus puáđuslášvuodâ pyeredem, ucemustáá jyehi niäljádâsive.

9. Palvâlus ávusvuotâ: Puoh äššigâsah, kiäh láá perustum porgâmist, peesih paargonvalmim palvâlussáid huolâhännáá porgâmvalmâšvuodâ kyeskee árvuštâlmijn, uáivâdâsamnâsij kevttimist,

1= Paargonvalmim äššigâsvástideijein teikkâ eres áámmáthárjutteijein lii virgâláš linjám motomij äššigâsâi meddâl raijiimist, mii vuáđuduvá váijugâs porgâmvalmâšvuotân (mii

tavdâmeerhâin, kognitiivlâš hemâdâsâin, tipšoost meddâl pääccimist, viehâvdâlâlâš lattimist moonnâmääigist já ulmuu olgoldâs häämist. Taat kuáská meiddei palvâlusâi vuástâvâldim ääigi. Ko ohtâ pargokskâvuotâ nohá, te paargonvälmejejee fäalih iše uđđâ pargo kavnamist huolâhánnáá pargo nuuhâm suujâst já ulmuu pargokskâvuodâi meereest. Äššigâsah iä sierrejuu virgálávt iäge epivirgálávt. Ulmuuh, kiäh láá sierâ roolijn, pyehtih porgâđ já pargeh vuolgâttâspárijd IPS-paargonvalmiimân (om. terapeut, psykiatrâ, psykolog, toimâmterapeut, psykiatrâlâš pyecceitipšo). Äššigâsah pyehtih meid ucâluđ IPS-paargonvalmiimân jiešráđálávt.

10. Viggâmuš uázžud pargo ávus pargomarkkâijn: Psykiatrâlâš tipšouásipeeli, moos IPS-paargonvälmejejeeh láá čonâdâttâm, oodded puoh äššigâsâi pargo uázžum ávus pargomarkkâijn jieškote-uvlágán toimâvuovijuin. Kojâduvvo puohâi perustuumeest porgâmân, kiäh puátih tipšouásipele palvâlussáid. Tipšouásipele toimâttuvâin láá kirjâlâš materiaaleh pargo uázžumist já paargonvalmiimist (om. plakateh, tiedettemkirjááh). Äššigâssáid fállajeh

lahtâs om. uáivâdâsamnâsij kevttimân, viehâvdâlâlâš lattimân moonnâmääigist, vyeligâš toimâmnavccáid, jna).

2= Stuarráamus uási äššigâsâin ij peesâ paargonvalmiimân tondiet, ko árvuštâlloo et sist láá váijugâs porgâmvalmâšvuodâh (om. uáivâdâsamnâsij kevttim, viehâvdâlâlâš lattim moonnâmääigist, vyeligâš toimâmnaavcah, jna).

3= Uási äššigâsâin ij peesâ paargonvalmiimân tondiet, ko árvuštâlloo et sist láá váijugâs porgâmvalmâšvuodâh (om. uáivâdâsamnâsij kevttim, viehâvdâlâlâš lattim moonnâmääigist, vyeligâš toimâmnaavcah, jna).

4= Ij lah virgálâš teikkâ epivirgálâš tuodâštus meddâl raijiimist. Tuše ulmuuh, kiäh pargeh tiätu roolijn (om. tuáhtâreh) pyehtih toohâđ vuolgâttâspárijd IPS-paargonvalmiimân. Ko ohtâ pargokskâvuotâ nohá, te paargonvälmejejee fäalih iše uđđâ pargo kavnamist huolâhánnáá pargo nuuhâm suujâst já ulmuu pargokskâvuodâi meereest.

5= Puoh äššigâsah, kiäh láá perustum porgâmist, peesih paargonvalmiimân. Psykiatrâlâš tipšo äššitobdeeh tuárjuh äššigâsâid árvuštállâđ tom pyehtih-uv sij porgâđ. Ulmuuh, kiäh láá sierâ roolijn, pyehtih toohâđ já taheh vuolgâttâspárijd IPS-paargonvalmiimân (om. terapeut, psykiatrâ, psykolog, toimâmterapeut, psykiatrâlâš pyecceitipšo). Äššigâsah pyehtih meid ucâluđ IPS-paargonvalmiimân jiešráđálávt. Ko ohtâ pargokskâvuotâ nohá, te paargonvälmejejeeh fäalih iše uđđâ pargo kavnamist huolâhánnáá pargo nuuhâm suujâst já ulmuu pargokskâvuodâi meereest.

1 = Nollá teikkâ ohtâ čoovdâroolâ tiävä.

2= Kyehti čoovdâroolâ tievih.

3= Kulmâ čoovdâroolâ tievih.

4= Nelji čoovdâroolâ tievih.

5= Vittâ čoovdâroolâ tievih.

máhđulâšvuodah jyehid paargon kullee feeriimijđ eres äššigâsâiguin já pargovievváin. Ávus pargomarkkânijn pargo uázžum ulmui uási puoh tipšouásipele äššigâsâin mitteduvvoo ucemustáá jyehi niäljádâsive já tiätu puátusijn juáhhoo njunošáid já pargoviehân.

Vittâ kuávdáš toimâvyevi, moiguin ovdedeh tipšouásipele äššigâsâi pargo kavnâm ávus pargomarkkânijn, láá:

- Kojjâduvvoo puohâi perustuumeest porgâmân, kiäh puátih tipšouásipele palvâlussáid.
- Äššigâs perustuumeest porgâmân kojjâduvvoo já peividuvvoo merikoskâsávt äššigâsâi árvuštâlmáid já tipšovuávámáid.
- Tipšouásipele viäskárist já vyerdimloonjâin láá uáinusist kirjálâš materiaaleh pargo uázžumist já paargonvalmiimist (om. tiedettemkirjááh, tiätujyehimtaavluh, plakateh).
- Tipšouásipele äššigâssáid fállajeh vyevih jyehid paargon kullee feeriimijđ eres äššigâsâiguin já pargovievváin ucemustáá kuohitii ivveest (om. ubâ pargoviehân já äššigâskoodán uáivildum pargo uázžum oovdânpyehteetábáhtusâin, pargovievâ škovliimijn, viärdâsâštoorjâjuávhuin, tuáimee uđâsreeivâst, äššigâsjuávhoid puávdejum sárnoi valjiimist, jna).
- Ávus pargomarkkânijn pargo uázžum ulmui uási puoh tipšouásipele äššigâsâin mitteduvvoo ucemustáá jyehi niäljádâsive já tiätu puátusijn juáhhoo njunošáid já pargoviehân.

11. Njunošij toorjâ pargo uázžum IPS-paargonvalmiimân. Torjum pargo uázžum IPS-paargonvalmim olášutmist já jotkuumist lii toid organisaatioi njunošij toorjâ já čonnâsem, kiäh láá fáárust.

1 = Ohtâ kriiteer tiävá.

2= Kyehti kriiteer tievih.

3= Kulmâ kriiteer tievih.

4= Nelji kriiteer tievih.

5= Vittâ kriiteer tievih.

Vittâ kriiteer njunošij torjui láá:

- Mieli orroo organisaatioi njunošeh čäittih máátu IPS-paargonvalmim vuáđuvuáđurduin.
- Uáassin organisaatioi kvaliteetvisásmittem proosees tahhoo tileárvuštállám IPS-paargonvalmim palvâlusâst, teikkâ ton uásist, ucemustáá ihepele kooskâi toi kvaliteetkriterij vuáđuld, tassaas ko olâtteh ollâ meetoodlâš tárkkivuodâ (ucemustáá 100 čyegisid tain kvaliteetkriteráin). Taan maŋa tileárvuštállám tahhoo ucemustáá ohtii ivveest. Kvaliteetkriiteerpuáđus kiávttoo paargonvalmim olášuttem já juátkum pyeredmân.
- Kuittâg ohtâ taggaar olmooš, kote kulá mieli orroo organisaatio njunošáid, uásálist aktiivlávtt IPS-palvâlus stivrimjuávhu čuákkimáid. Čuákkimijd uárnejeh ucemustáá ihepeelij kooskâi ollâ meetoodlâš tárkkivuodâ olâttâm palvâlusâin (ucemustáá 100 čyegisid tain kvaliteetkriterijn) já jyehi niäljádâsive tain palvâlusâin, moh iä lah vala olâttâm ollâ meetoodlâš tárkkivuodâ. Stivrimjuávhusst láá maangâpiälálávtt čonâsjuávhu ovdâsteijeh já juávhu pargoid kuleh kvaliteet, toimâmmaali čodâldittem já palvâlus olášuttem čuávum. Stivrimjuávkku ráhtá kirjálâš toimâvuávámijd, moi tárguttâssân lii meetoodlâš tárkkivuodâ já kvaliteet palvâlusâi ovdodem teikkâ paijeentoolâm.
- Mieli orroo organisaatioi njunošeh adeleh tiäđu, maht IPS-paargonvalmim tuárju organisaatio pargo. Njunošeh oovdânyehtih ubâ organisaatio pargoviehân, pargovaalmâštmân já/teikkâ ávus pargomarkkânijn pargo uázžumân miäruštállum čielgâ já tárhis mittomeerijd vuosmuu ihepele siste palvâlus älgimist já taan maŋa ucemustáá ihásávtt (om. IPS-paargonvalmim kick-off -tábâhtusâst, ubâ pargoviehâ čuákkimijn, uđâsreeivâst). Taat pargo ij meriduu njunošij ulguubel ulmuu pargon.
- Juávhu jođetteijeh jyehih jieijâs organisaatio njunošáid tiäđu tast, mii iästoo já mii taha máhđulâžžân toimâmmaali luhostume ucemustáá jyehi ihepele

kooskâi. Njunošeh išedeh juávhu jođetteijeid iäruuttiđ já olášuttiđ čuávdušijđ estuid.

PALVÂLUS SISKÁLDÂS

12. Ekonomâlâš hiäđuid kyeskee ravvim: Puoh äššigâsâid išedeh uázžuđ vijđes já persovnlâš hiäturavvim ovdil uđđâ pargo älgim. Äššigâssâid fálloo iše meid kl. ravviimân pesâmist porgâm ääigi, talle ko äššigâs lii tohâmin miärädâsâid, moh kyeskih pargoääigi já päälhimäksim nubástusâid. Ravvim luávdá vijđáht hiäđuid já torjuid, maid jieškote-uv uásipeleh láá miedettâm. Äššigâs uázžu meid torjuu puáđui almootmân virgeomâháid.

1= Iänááš äššigâsâi puotâ hiäđuid kyeskee ravvim ij lah ollágin teikkâ älkkeht uázžumist.

2= Paargonvälmeijeje addel äššigâsân ohtâvuodâtiäđuid uásipiälán, kote fáálá hiäturavvim.

3= Paargonvälmeijeje mana jyehi äššigâssáin čoodâ olgoldávt porgâm vaikuttâsâid hiäđoid.

4= Ovdâl porgâm älgim paargonvälmeijejein visásmit, et äššigâs uázžu vijđes já persovnlâš hiäturavvim toos oppâm pargest.

5= Ovdâl porgâm älgim paargonvälmeijejein visásmit, et äššigâs uázžu vijđes já persovnlâš hiäturavvim toos spesiaališum pargest. Äššigâs stivrejuvoo hiäturavviimân meiddei talle, ko sun lii tohâmin pargoääigi já päälhimäksim nubástussâid lahtâseijeje miärädâsâid. Äššigâs uázžu torjuu puáđui almootmân rievti virgeomâhâžân.

13. Mielâtiervâsvuodâ hemädâsâst muštâlem pargosaaieest: Paargonvälmeijejeeh išedeh äššigâsâid árvuštálláđ, maggaar tiäđuid jieijâs toimânaavcâin pargosaaieest kannat jyehiđ.

1= Ohtâgin kriiteer ij tievâ.

2 = Ohtâ kriiteer tiävâ.

3= Kyehti kriiteer tievih.

4= Kulmâ kriiteer tievih.

5= Nelji kriiteer tievih.

Nelji kriiteer mielâtiervâsvuodâ hemâdâsâin muštâlmân pargosaajeest láá:

- Paargonvalmim uázžum ij vaadâ äššigâsâid muštâlid mielâtiervâsvuodâ hemâdâsâin pargosaajeest.
- Ovdil ko äššigâs muštâl mielâtiervâsvuodâ hemâdâsâst pargosaajeest, te paargonvälmeijeje falâdât savâstállâđ äššigâssâin muštâlem máhđulâš hiäđuin já hááituin. Paargonvälmeijeje kovvee, maht puácuvuodâst muštâlem čonâdât heiviitmij táttumân pargosaajeest, já seelvât, maggaar rooli välmeijejest lii pargoadeleijein ohtâvuodâ toollâm tááhust.
- Paargonvälmeijeje savâstâl äššigâssâin detaljij mielđ tast, maggaar tiätu pargosaajeest adeluvvoo (om. et olmooš lii psykiatrâlâš tipšoost, et sust lii mielâtiervâsvuodâhemâdâs, et sun killáá atâštâsâst, et sun lii lamaš pargottáá jo mottoom ääigi jna). Välmeijeje fáálá meiddei ovdâmeerhâid tast, maht ääši puáhtá pargosaajeest oovdânpyehtiđ.
- Paargonvälmeijeje savâstâl pargosaajeest juohhum tiäđust maangâ teivâdemkeerdi ääigi (om. jis äššigâs ij lah uázžum pargo kyevti mánuppaje maŋa teikkâ jis äššigâs muštâl, et lii teivâm hástusijd pargoost).

14. Juátkojeijeje áámmátlâš árvuštállâm, mii vuáđduuvá paargon: Áámmátlâš algáárvuštállâm hámmejuvvo vuosmuš kyevti teikkâ kuulmâ äššigâsteivâdem ääigi tevdimáin áámmátlâš proofiil luámáttuv. Proofiil siskeeld tiäđu karriervuávámijn já -uulmijn, aášijn moin lii perustum, nanoduvâin, škovliimist, pargohárjánmist, hiäđuin, jna. Äššigâs tiäđuh peividuvvojeh jyehti uđđâ pargohárjánem mielđ já čuákkejuvvojeh oohtân, vâi taid kávná älkkeht. Toomâst tiäđutteh háástui čuávdim já kevttih pyerrin pargopirrâs kuáhtulâš vuáhudem já rievđadem. Ávžujum tiätukäldeid kuleh äššigâs

1= Áámmátlâš árvuštállâm olášuttoo tuše ovdil paargon älgim já tast tiäddu lii standardistum keččálmijn já/teikkâ pargokeččálmijn.

2= Áámmátlâš árvuštállâm olášuttoo nuuvt, et árvuštálloo äššigâsâi kiärgusvuodah ávus pargomarkkânijn porgâmân, nuuvt et stivrejeh äššigâsâid vist om. pargotoomân, rijnjätätulâšpaargon teikkâ paargon mii lii väridum ulmuid, kiäin lii uásipargonahcâ.

3= Paargonvälmeijejeeh išedeh äššigâsâid uázžud pargo njuolgâ ávus pargomarkkânijn, mut iä kuittâg vâäldi huámmášumân systemaatlávt aášijd, moh kiäsutteh äššigâs teikkâ suu feeriimijd, nanosvuodâid, jna. Välmeijejeeh iä meiddei rutiinlávt analysisit pargokoskâvuodâi nuuhâm teikkâ pargoost teivum háástuid, vâi tain puávtáččij oppâđ.

4= Áámmátlâš algáárvuštállâm hámmejuvvo 2 – 3 teivâdem ääigi, kuás äššigâs perustuumijd já nanosvuodâid vâldih huámmášumân. Paargonvälmeijejeeh tuárjuh

lasseen psykiatrâlâš tipšojuávkku já jis äššigâs addel love, te meiddei perruujesâneh já oovdiš pargoadeleijeeh.

äššigâsâid oppâđ jyehi pargohárjánmist. Sij taheh meid oovtâstpargo psykiatrâlâš tipšojuávhoiin vâi analysisteh pargokoskâvuodâ nuuhâm, háástuid moid äššigâs lii teivâm pargoost já pargoost miänástume. Sij iä kuittâg kirjeet toid aašijd äššigâs tiäđoid puátteevuodâ uáppun, TEIKKÄ äššigâs tiäđuh iä čuákkejuu oohân ijge taid kaavnâ älkkeht tondiet.

5= Áámmátlâš algáarvuštállâm hámmejuvvo 2 – 3 teivâdem ääigi já tiätu kirjettuvoo áámmátlâš proofiil luámáttâhân, mii siskeeld tiäđuid äššigâs karrieervuávámijn já -uulmijn, aašijn moin lii perustum, nanoduvâin, škovliimist, pargohárjánmist, hiäđuin, jna. Áámmátlâš proofiil luámáttâh kiävttoo äššigâsân hiäivulâš pargoi já pargopirrâsij iärutmân. Äššigâs tiäđuh peividuvvojeh jyehi uđđâ pargohárjánem mielđ já čuákkejuvvojeh oohân, vâi taid kávnâ älkkeht. Toomâ ulmen lii háástui čuávdim já tast kevttih pyerrin pargopirrâs kuáhtulâš vuáhudem já rievđâdem. Ávžujum tiätukäldeid kuleh äššigâs lasseen psykiatrâlâš tipšojuávkku já jis äššigâs addel love, te meiddei perruujesâneh já oovdiš pargoadeleijeeh. Paargonvälmeijeeh išedeh äššigâs oppâđ jyehi pargohárjánmist. Sij pargeh meiddei oovtâstpargo psykiatrâlâš tipšojuávhoiin vâi analysisteh pargokoskâvuodâ nuuhâm, háástuid moi äššigâs lii teivâm pargoost já pargoost miänástume.

15. Jotelis pargo uuccâm ávus pargomarkkâniin:
Áámmátlâš algáarvuštállâm já vuosmuš pargosaje, mii lii ávus pargomarkkâniin, kyeskee teivâdem njunáluvâi pargoadeleijeein olášuvá 30 peeivi siste palvâlusân puátimist, jo-uv äššigâs teikkâ paargonvälmeijee tooimâst.¹

1= Vuosmušteivâdem njunáluvâi pargoadeleijeein olášuvá jo-uv äššigâs teikkâ paargonvälmeijee tooimâst koskâmiärálavt 271 peeivi teikkâ kuhheeb ääigi maŋa (< 9 mp) palvâlusân puátimist.

1= Vuosmušteivâdem njunáluvâi pargoadeleijeein olášuvá jo-uv äššigâs teikkâ paargonvälmeijee tooimâst koskâmiärálavt 151 – 270 peeivi teikkâ kuhheeb ääigi maŋa (5 – 9 mp) palvâlusân puátimist.

1= Vuosmušteivâdem njunáluvâi pargoadeleijeein olášuvá jo-uv äššigâs teikkâ paargonvälmeijee tooimâst koskâmiärálavt 61 – 150 peeivi teikkâ kuhheeb ääigi maŋa (2 – 5 mp) palvâlusân puátimist.

4= Vuosmušteivâdem njunáluvâi pargoadeleijeein olášuvá jo-uv äššigâs teikkâ paargonvälmeijee tooimâst koskâmiärálavt 31 – 60 peeivi maŋa (1 - 2 mp) palvâlusân puátimist.

¹Rekistoo mediaan – keejâ árvuštállâmrvvuud.

4= Vuosmušteivâdem njunâluvâi pargoadeleijein olâšuvâ jo-uv äššigâs teikkâ paargonvälmeijeje tooimâst koskâmiärâlvât 30 peeivi siste (1 mp) palvâlusân puättimist. Palvâlusâst čuâvvup ohtâvuodâvâldimijd pargoadeleijeid.

16. Persovnlâvt olâšuttum pargo uuccâm:

Paargonvälmeijeje huksejeh ohtâvuodâid pargoadeleijeid vuolgâsajenis pargomarkkânij (teikkâ nk. valmâš ávus pargosoojij) saajeest ääših moh perustitteh äššigâs já suu mielâmielid ääših (ääših, moin olmooš naavdâš já suu persovnlâš ulmeh) já táárbuh (persovnlâš hárvânem, toimâmäppi, tadvâmerkkâkove, tiervâsvuotâ, jna). Paargonvälmeijejeeh ráhtih oovtâst äššigâsâiguin persovnlâš pargo uuccâm vuáváámijid, moh peividuvvojeh áammátlâš proofiil siskeldeijeje tiäđuiguin já paargon já škovliimân lohtâseijeje uđđâ hárvânmijguin.

1= Ucceeb ko 25 %:d paargonvälmeijejei ohtâvuodâvâldimijn pargoadeleijeid vuáđuduveh äššijid, moh perustitteh äššigâs já suu mielâmielid äššijid, nanosvuodâid, tadvâmerháid jna, eenâb ko pargosoojijid moh fállöjeh.

2= 25 – 49 %:d paargonvälmeijejei ohtâvuodâvâldimijn pargoadeleijeid vuáđuduveh äššijid, moh perustitteh äššigâs já suu mielâmielid äššijid, nanosvuodâid, tadvâmerháid jna, eenâb ko pargosoojijid moh fállöjeh.

3= 50 – 74 %:d paargonvälmeijejei ohtâvuodâvâldimijn pargoadeleijeid vuáđuduveh äššijid, moh perustitteh äššigâs já suu mielâmielid äššijid, nanosvuodâid, tadvâmerháid jna, eenâb ko pargosoojijid moh fállöjeh.

4= 75 – 89 %:d paargonvälmeijejei ohtâvuodâvâldimijn pargoadeleijeid vuáđuduveh äššijid, moh perustitteh äššigâs já suu mielâmielid äššijid, nanosvuodâid, tadvâmerháid jna, eenâb ko pargosoojijid moh fállöjeh. Lasseen ohtâvuodâvâldimeh láá linjáást äššigâsâi äigikyevdilis pargouuccâmvuáváámijguin.

5= 90 – 100 %:d paargonvälmeijejei ohtâvuodâvâldimijn pargoadeleijeid vuáđuduveh äššijid, moh perustitteh äššigâs já suu mielâmielid äššijid, nanosvuodâid, tadvâmerháid jna, eenâb ko pargosoojijid moh fállöjeh. Lasseen ohtâvuodâvâldimeh láá linjáást äššigâsâi äigikyevdilis pargouuccâmvuáváámijguin. Jis äššigâs pargo uázžum kukko, puáhtâ paargonvälmeijeje adeliđ tiäđuuid meiddei eres máhđulâšvuodâin, moh tuárvuh pargo uázžum, tego rijjâtátulâšpargoost.

17. Koskâvuodâ huksim pargoadeleijeid (valmâš já uđđâ pargoi karttim já tain ráđádállâm) - Tetis

koskâvuotâ pargoadeleijeid: Jyehi paargonvälmeijeje olâšut jyehi oho aainâs-uv 6 teivâdem njunâluvâi pargo occee äššigâsâidiskuin pargo uázžum ovdedem tiet. Teivâdmeh rekinistojeh meiddei talle, ko paargonvälmeijeje tiäivâ pargoadeleijeje täävjib ko ohtii ohhoost já

1= Paargonvälmeijejeeh teivâdeh pargoadeleijeid koskâmiärâlvât harviibeht ko 2 keerdi ohhoost.

2= Paargonvälmeijejeeh teivâdeh pargoadeleijeid koskâmiärâlvât 2 keerdi ohhoost. TEIKKÂ Paargonvälmeijejein ij lah čuâvvummeetood.

3= Paargonvälmeijejeeh teivâdeh pargoadeleijeid koskâmiärâlvât 4 keerdi ohhoost sehe kevttih čuâvvumluámáttuvâid, maid juávhu jodetteijeje mana jyehi oho čoodâ.

huolâhannáa tast, lii-uv äššigâs pääihi alne vai ij.
Paargonvälmeijeieh kevttih okkosii
čuávumdokument kirjim tiet teivâdmijd
pargoadeleijein. Huám: Täst váldojeh
huámmášumán tuše teivâdmeh, moh kyeskih
äššigâssáid, kiäh oceph pargo.

18. Koskâvuodâ huksim pargoadeleijeid (jo orroo já
uđđâ pargoi karttim já tain ráđádállâm) -

Pargoadeleijeohtâvuodâi kvaliteet:

Paargonvälmeijeieh huksejeh ohtâvuodâ
pargoadeleijeid, nuuvt et teivâdeh mangii sii
persovnlávt. Teivâdmij târguttâssân lii
pargoadeleijeid táárbuid iberdem, tiäđu sirdem tast,
maid paargonvalmim fáálá pargoadeleijeid já
pargoadeleijeid hiäivulâš pargo-occee äššigâsâi
nanosvuodâi oovdân pyehtim.

4= = Paargonvälmeijeieh teivâdeh pargoadeleijeid koskâmiärálávt 5 keerdi ohhoost
sehe kevttih čuávumluámáttuvâid, maid juávhu jođetteijeie mana jyehi oho čoodâ.

1= Paargonvälmeijeieh teivâdeh pargoadeleijeid koskâmiärálávt 6 keerdi ohhoost.
Teikkâ jis paargonvälmeijeist láá ucceeb ko 3 pargo occee äššigâs (om. uđđâ
palvâlus älgidijn), västid okkosâš pargoadeleijeeteivâdmij meeri ucemustáa 2 keerdi
pargo occee äššigâsâi mere (om. jis pargo occee äššigâsah láá 2, tiäivá välmeijeie 2 X
2 äđai 4 keerdi pargoadeleijeid ohhoost). Juávhu jođetteijeie mana okkosávt čoodâ
čuávumluámáttuvâid, maid paargonvälmeijeieh kevttih.

1= Paargonvälmeijeieh teivâdeh pargoadeleijeid tuše äššigâsâidis pargoucâmušâi
kyeđdim ohtâvuodâst, TEIKKÄ paargonvälmeijeieh láá harvii ohtâvuodâst
pargoadeleijeid.

2= Paargonvälmeijeieh láá ohtâvuodâst pargoadeleijeid vai pyehtih kojâdiđ ávus
pargosoojijn já te jyehid tiäđu äššigâssáid.

3= Paargonvälmeijeieh väldih ohtâvuodâ almottum pargoadeleijeid nuuvt, ete
oovdânpyehtih jieijâs, kovvejehe paargonvalmim palvâlus já táttuh pargoadeleijeid
sahhiittállâđ pargo occee äššigâsâid.

4= Paargonvälmeijeieh teivâdeh pargoadeleijeid persovnlávt huolâhannáa tast, láá-
uv pargoadeleijeieh almottâm ávus pargosaajeest, loptejeh oovdân pargo occee
äššigâsâid nuuvt, et tiäđutteh sii nanosvuodâid já táttuh pargoadeleijeid sahhiittállâđ
pargo occee äššigâsâid.

5= Paargonvälmeijeieh huksejeh ohtâvuodâ pargoadeleijeid, nuuvt et teivâdeh sii
mangii persovnlávt. Teivâdmij ulmen lii pargoadeleijeid táárbui iberdem, tiäđu sirdem
tast, maid paargonvalmim fáálá pargoadeleijeid já pargoadeleijeid hiäivulâš pargo
occee äššigâsâi nanosvuodâi oovdân pyehtim.

19. Pargoi maangâhâmâsâšvuotâ:

Paargonvälmeijeieh iŕedeh äššigâsâidis uázžuđ jieškote-uvlágán pargoid.²

1= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis uázžuđ jieškote-uvlágán pargoid vuálá 50 prosenttist tábâhtusâin.

1= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis uázžuđ jieškote-uvlágán pargoid vuálá 50 – 59 prosenttist tábâhtusâin.

1= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis uázžuđ jieškote-uvlágán pargoid vuálá 60 – 69 prosenttist tábâhtusâin.

1= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis uázžuđ jieškote-uvlágán pargoid vuálá 70 – 84 prosenttist tábâhtusâin.

1= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis uázžuđ jieškote-uvlágán pargoid vuálá 85 – 100 prosenttist tábâhtusâin.

20. Pargoadeleijeie maangâhâmâsâšvuotâ:

Paargonvälmeijeieh iŕedeh äššigâsâidis čuolmâđ pargokoskâvuodâid jieškote-uv pargoadeleijeiguin.³

1= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis čuolmâđ pargokoskâvuodâid jieškote-uv pargoadeleijeiguin vuálá 50 prosenttist tábâhtusâin.

2= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis čuolmâđ pargokoskâvuodâid jieškote-uv pargoadeleijeiguin 50 – 59 prosenttist tábâhtusâin.

3= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis čuolmâđ pargokoskâvuodâid jieškote-uv pargoadeleijeiguin 60 – 69 prosenttist tábâhtusâin.

4= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis čuolmâđ pargokoskâvuodâid jieškote-uv pargoadeleijeiguin 70 – 84 prosenttist tábâhtusâin.

5= Paargonvälmeijeieh láá iŕedâm äššigâsâidis čuolmâđ pargokoskâvuodâid jieškote-uv pargoadeleijeiguin 85 – 100 prosenttist tábâhtusâin.

21. Pargo, mii lii ávus pargomarkkânijn:

Paargonvälmeijeieh likâtteh äššigâssâid ávus pargomarkkânij pargosoojjid, moh láá meriágâsâš pargosoojjij saajeest fastâ pargosajeh. Pargoost, mii

1= Paargonvälmeijeieh likâtteh äššigâssâid fastâ pargo, mii lii ávus pargomarkkânijn vuálá 64 prosenttist tábâhtusâin, TEIKKÂ Pargoalväštem peht pargo ožžum äššigâsah láá ucceeb ko 10.

²Huámmášumán váldoo enâmustáá kyehti siämmáá pargo – keejâ árvuštállâmraavâ.

³Huámmášumán váldoo enâmustáá kyehti siämmáá pargoadeleijee – keejâ árvuštállâmraavâ.

lii ávus pargomarkkânijn máksoo ucemustáa syergi pargoihtusopámuš miel pälkki, pargo puáhtá kii peri uuccâđ, ijge tot lah väridum ulmui kiän toimâmäppi lii hiäjunâm. (Pargon, mii lii ávus pargomarkkânijn, rekinistoo meiddei seesoongpargo já láigupargo taggaar pargojuávkkuirättäsâi peht, moi peht uázžuh pargo meiddei ulmuuh, kiäin ij lah hiäjunâm toimâmäppi).

22. Individaalláš toorjá, mii čuávu valmim čoodâ: Äššigâsah uázžuh jieškote-uvlágán torjuu pargoost toimâmân, mii vuáđuduvá kl. paargon, aššijd moh perustitteh äššigâs, pargohistorján, tárboid, jna Äššigâsah uázžuh torjuu maangáhámásâš juávhus, moos paargonvälmeijeje lasseen kuleh tipšojuávhu ovdâsteijeje já perruujesâneh, usteveh já pargoskipáreh (nk. luánduláš toorjá). Paargonvälmeijejeeh fáalih torjuu meiddei pargoadeleijeid (om. tiäđuid škovliimijn já pargokuuvij heiviitmist). Paargonvälmeijejeeh fáalih äššigâssáid iše karrieeráin ovdánmân, om. škovliimijn teikkâ äššigâsâi tuoivui pyerebeht västidejeje pargoid já pargoid siirdâččmân.

23. Kukkoduv tááhust räijimettum palvâlus: Paargonvälmeijejeeh teivideh njunáluvâi äššigâssáid oovtâ oho siste ovdil pargo älgim, kuulmâ peeivi siste pargo älgimist, okkosávt vuosmuš mánuppaje ääigi, já koskâmiärálvat ucemustáa jyehi mánuppaje

2= Paargonvälmeijejeeh likátteh äššigâssáid fastâ pargo, mii lii ávus pargomarkkânijn 65 – 74 prosenttist tábáhtusâin.

3= Paargonvälmeijejeeh likátteh äššigâssáid fastâ pargo, mii lii ávus pargomarkkânijn 75 – 84 prosenttist tábáhtusâin.

4= Paargonvälmeijejeeh likátteh äššigâssáid fastâ pargo, mii lii ávus pargomarkkânijn 85 – 94 prosenttist tábáhtusâin.

5= Paargonvälmeijejeeh likátteh äššigâssáid fastâ pargo, mii lii ávus pargomarkkânijn paijeel 95 prosenttist tábáhtusâin.

1= lánááš uási äššigâsâin iä uážu torjuu porgâm älgim maņa.

2= Suullân peeli pargo uázžum äššigâsâin uázžuh uccáá torjuu, mon fáalih válduääšist paargonvälmeijejeeh.

3= lánááš uási pargo uázžum äššigâsâin uázžuh uccáá torjuu, mon fáalih válduääšist paargonvälmeijejeeh.

4= Äššigâsah uázžuh jieškote-uvlágán torjuu pargoost toimâmân, mii vuáđuduvá kl. paargon, aššijd moh perustitteh äššigâs, pargohistorján, tárboid, jna Paargonvälmeijejeeh fáalih torjuu meiddei pargoadeleijeid.

5= Äššigâsah uázžuh jieškote-uvlágán torjuu pargoost toimâmân, mii vuáđuduvá kl. paargon, aššijd moh perustitteh äššigâs, pargohistorján, tárboid, jna. Paargonvälmeijejeeh fáalih torjuu meiddei pargoadeleijeid (om. tiäđui škovliimijn já pargokuuvij heiviitmist). Paargonvälmeijejeeh išedeh äššigâssáid sirdâččid pargoid, moh västideh pyerebeht äššigâsâi tuoivuid, mon lasseen sij išedeh škovliimist kiddiistum äššigâssáid kavnáđ hiäivuláš uápuid. Äššigâsah uázžuh táárbu miel tiättásub torjuu.

1= Paargonvälmeijejeeh iä teivâđ äššigâssáid njunáluvâi vuosmuu mánuppaje maņa pargo älgimist.

2= Paargonvälmeijejeeh teivâdeh ucceeb ko pele pargo algättâm äššigâssâin ucemustáa neelji mánuppaje maņa pargo älgimist.

vuosmuš ive ääigi teikkâ kuhheeb-uv ääigi pisovâš pargo älgimist, äššigâs tuoivui miel. Ko äššigâs tile lii stäädis já porgâm luhostuvá pyereest, kepiduvoo paargonvalmim toorjá laavhij miel. Paargonvälmeijeje vâldá ohtâvuodâ äššigâsân kuulmâ pargopeeivi siste tast, ko lii uázžum tiäđu pargokoskâvuodâ nuhâmist.

24. Aldapirrâs palvâlusah: Paargonvälmeijejeeh fäälih palvâlusâid tego pargee čonâdâttâm tooimân, pargosoojij uuccâm já torjuu, mii čuávnoo čoodâ valmim aldasiärvâduvvâst já äššigâsân luándulâš pirrâsijn, tego äššigâsâi paaihijn, kâhviviäsust, kirjeráájust, jna.

3= Paargonvälmeijejeeh teivâdeh ucemustáá pele pargo algâttâm äššigâssâin ucemustáá neelji mánuppaje maŋa pargo älgimist.

4= Paargonvälmeijejeeh teivâdeh äššigâsâid njunáluvâi okkosávt vuosmuu mánuppaje ääigi pargo älgimist já koskâmiäralávt ucemustáá jyehi mánuppaje vuosmuu ive ääigi teikkâ kuhheeb-uv ääigi pisovâš pargo älgimist, äššigâsâi tuoivui miel.

5= Paargonvälmeijejeeh teivâdeh njunáluvâi äššigâsâid oovtâ oho siste ovdil pargo älgim, kuulmâ peeivi siste pargo älgimist, okkosávt vuosmuu mánuppaje ääigi, já koskâmiäralávt ucemustáá jyehi mánuppaje vuosmuu ive ääigi teikkâ kuhheeb-uv ääigi pisovâš pargo älgimist, äššigâs tuoivui miel. Ko äššigâs lii finnim pisovâš pargokoskâvuodâ, kepiduvoo paargonvalmim toorjá laavhij miel. Paargonvälmeijeje vâldá ohtâvuodâ äššigâsân kuulmâ pargopeeivi siste tast, ko lii uázžum tiäđu pargokoskâvuodâ nuhâmist.

1= Paargonvälmeijejeeh kevttih 30 %:d pargoääigist pargosaje ulguubeln aldapirrâsist.

2= Paargonvälmeijejeeh kevttih 30 – 39 %:d pargoääigist pargosaje ulguubeln aldapirrâsist.

3= Paargonvälmeijejeeh kevttih 40 – 49 %:d pargoääigist pargosaje ulguubeln aldapirrâsist.

4= Paargonvälmeijejeeh kevttih 50 – 64 %:d pargoääigist pargosaje ulguubeln aldapirrâsist.

5= Paargonvälmeijejeeh kevttih 65 %:d pargoääigist pargosaje ulguubeln aldapirrâsist.

25. Pargee uázžum čonâdâttâđ tooimân aktiivlâš já jiešráđlâš vyevi mielđ: Palvâlus lopâtem ij vuáđuduu äigiraijittâssâid ige toos, et äššigâs ij lah puáttám teivâdmáid. Paargonvälmejejee kirjeet systemaatlávt viggâmušâid uázžud ohtâvuodâ teivâdmijn meddâl pááccám äššigâssâid. Meiddei tipšouásipeeli taha táárbu mielđ alguid fattid taid äššigâsâid, kiäid lii väädis fattid já tondiet väi uázžu sii meiddei čonâdâttâđ IPS-paargonvalmiimân. Eellih mangii päähist teikkâ aldapirrâsist. Olášuteh paargonvälmejejei já psykiatrâlâš tipšo- já vajodittemuásipele ohtâsâš teivâdmijd teikkâ eres vuovvijn koordinistum teivâdmijd. Huksejeh ohtâvuodâ äššigâsâi perruid, jis tot lii máhđulâš já ulmemiäldâsâš. Jaskeh algui toohâm äššigâs kulij ko láá uázžum visesvuodâ tast, et äššigâs ij innig haalijd porgâđ teikkâ sun ij haalijd juátkid paargonvalmiimist.

1= Puáhtá čaittuđ, et lii kevttum enâmustáá 2 toimâvyevi huksid ohtâvuodâ äššigâssâid já uázžud sii čonâdâttâđ tooimân.

2= Puáhtá čaittuđ, et lii kevttum enâmustáá 3 toimâvyevi huksid ohtâvuodâ äššigâssâid já uázžud sii čonâdâttâđ tooimân.

3= Puáhtá čaittuđ, et lii kevttum enâmustáá 3 toimâvyevi huksid ohtâvuodâ äššigâssâid já uázžud sii čonâdâttâđ tooimân.

4= Puáhtá čaittuđ, et lii kevttum enâmustáá 5 toimâvyevi huksid ohtâvuodâ äššigâssâid já uázžud sii čonâdâttâđ tooimân.

3= Puáhtá čaittuđ, et lii kevttum puoh 6 toimâvyevi huksid ohtâvuodâ äššigâssâid já uázžud sii čonâdâttâđ tooimân. 1) Palvâlus lopâtem ij vuáđuduu äigiraijittâssâid ige toos, et äššigâs ij lah puáttám teivâdmáid. 2) Kirjettid systemaatlávt viggâmušâid uázžud ohtâvuodâ teivâdmijn meddâl pááccám äššigâssâid.

3) Meiddei tipšouásipeeli taha táárbu mielđ alguid fattid taid äššigâsâid, kiäid lii väädis fattid já tondiet väi uázžu sii meiddei čonâdâttâđ IPS-paargonvalmiimân.

4) Eellih mangii päähist teikkâ aldapirrâsist. 5) Olášuteh paargonvälmejejei já psykiatrâlâš tipšo- já vajodittemuásipele ohtâsâš teivâdmijd teikkâ eres vuovvijn koordinistum teivâdmijd. 6) Huksejeh ohtâvuodâ äššigâsâi perruid, jis tot lii máhđulâš já ulmemiäldâsâš.

TORJUM PARGO UÁŽŽUM IPS-PAARGONVALMIM KVALITEETKRITERIJ ČYEGISMEREH

PALVÂLUS PARGOVIEHÂ		
1.	Äššigâsmeeri:	Čuággáh:
2.	Tiäddu paargonvalmiimist	Čuággáh:
3.	Ubâlâš palvâlus	Čuággáh:
PALVÂLUS ORNIM		
4.	Paargonvalmim já psykiatrâlâš tipšo oohâtan heiviitem olášuvá juávkkuporgâm peht	Čuággáh:
5.	Palvâlusâi oohâtan heiviitem olášuvá tetis juávkkuporgâm peht	Čuággáh:
6.	Ohtsâš äššigâsah já porgâm kuávdâš oovtâstpargouásipelijuin, kiäh tuárjuh äššigâs pargo uážžum	Čuággáh:
7.	Paargonvalmim juávkku	Čuággáh:
8.	Paargonvalmim juávhu jođetteijee roolâ	Čuággáh:
9.	Palvâlus ávusvuotâ	Čuággáh:
10.	Viggâmuš uážžud pargo ávus pargomarkkâijn	Čuággáh:
11.	Njunošij toorjâ pargo uážžum IPS-paargonvalmiimân	Čuággáh:
PALVÂLUS SISKÁLDÂS		
12.	Ekonomâlâš hiäđuid kyeskee ravvim	Čuággáh:
13.	Mielâtiervâsvuotâ hemâdâsâst muštâlem pargosaajeest	Čuággáh:
14.	Juátkojeijee áámmâtlâš árvuštállâm, mii vuáđuduvá paargon:	Čuággáh:
15.	Jotelis pargo uuccâm ávus pargomarkkâijn:	Čuággáh:
16.	Persovnlávt olášuttum pargo uuccâm:	Čuággáh:
17.	Koskâvuotâ huksim pargoadeleijeid (jo orroo já uđđâ pargoi karttim já tain ráđádállâm) - <u>Teetis ohtâvuotâ pargoadeleijeid</u>	Čuággáh:
18.	Koskâvuotâ huksim pargoadeleijeid (jo orroo já uđđâ pargoi karttim já tain ráđádállâm) - <u>Pargoadeleijeeohtâvuotâi kvaliteet</u>	Čuággáh:
19.	Pargoi maangâhámásâšvuotâ	Čuággáh:
20.	Pargoadeleijei maangâhámásâšvuotâ	Čuággáh:
21.	Pargo, mii lii ávus pargomarkkâijn	Čuággáh:
22.	Individuaallâš toorjâ, mii čuávu valmim čoodâ	Čuággáh:
23.	Kukkoduv tááhust räijimettum palvâlus	Čuággáh:
24.	Aldapirrâs palvâlusah:	Čuággáh:
25.	Pargee uážžum čonâdâttâđ tooimân aktiivlâš já jiešráđâlâš vyevi mielđ	Čuággáh:
OHTSIS		

115 – 125	= Ovdâmerhâlâš tääsi
100 – 114	= Pyeri tääsi
74 – 99	= Kuáhtulâš tääsi
73 já ucceeb	= Palvâlus ij lah torjum pargo uážžum